

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/dla-mediow/komunikaty/244975,Prace-poszukiwawcze-na-cmentarzu-parafialnym-Jeruzalem-w-Raciborzu.html>
07.07.2026, 17:48

[Nastę
ny](#)

[Powrót](#)

Prace poszukiwawcze na cmentarzu parafialnym Jeruzalem w Raciborzu

---

07.07.2026

[Biuro Poszukiwań i Identyfikacji Poszukiwania](#)

W dniach 22-26 czerwca br. zespół Biura Poszukiwań i Identyfikacji IPN przeprowadził prace poszukiwawcze na cmentarzu parafialnym Jeruzalem w Raciborzu. Ich celem było odnalezienie szczątków sześciu ofiar niemieckiego totalitaryzmu, zmarłych w latach 1942-1944 w raciborskim więzieniu, w tzw. Polenlagrze nr 75 w Raciborzu „Strzelnicy” oraz obozie w Brzeziu (być może związanym z Polenlagrem/Kinderlagrem nr 82 w Pogrzebieniu).

W wyniku prac odkryto szczątki czterech osób. Według wstępnej opinii antropologicznej mogą one należeć do trzech kobiet i jednego nastoletniego chłopca. Zostaną one poddane dalszym oględzinom antropologicznym i próbie identyfikacji genetycznej.

28 tzw. Polenlagrów, administrowanych przez działającą pod szyldem SS organizację Volksdeutsche Mittelstelle (VoMi) - tworzyło sieć tymczasowych obozów dla ok. 30 tys. Polaków wysiedlonych przymusowo m.in. z Żywiecczyny lub aresztowanych członków rodzin polskiej inteligencji, uczestników ruchu oporu (np. na Zagłębiu Dąbrowskim w ramach niemieckiej akcji „Oderberg” z 1943 r.). Tworzone na terenie Górnego Śląska (Rejencji Opolskiej i Katowickiej), umiejscowiono je na obszarach zamieszkałych w większości przez ludność niemiecką lub ceską. Mieszkańców okolicznych miejscowości informowano, że w obozach przebywają przestępcy.

W obozach panowały bardzo złe warunki sanitarne, ciasnota, zimno i wszechobecny głód. Więźniów poddano germanizacji i wykorzystywano do pracy na rzecz gospodarki III Rzeszy. Szczególnie ciężki był los dzieci, które np. w obozie w Raciborzu „Strzelnicy” stanowiły ponad 40% osadzonych (przy czym wliczono tu tylko dzieci do 14 roku życia). Także na Górnym Śląsku, w klasztorze salezjańskim w Pogrzebieniu, powstał w lipcu 1943 r. jedyny w systemie Polenlagrów obóz dla samych dzieci - Kinderlager. Warunki w Polenlagrach były porównywalne z obozami koncentracyjnymi, a działalność administrującej nimi VoMi, uznano po wojnie za zbrodnię przeciwko ludzkości. W „obozach dla Polaków” zmarło bardzo wielu przesiedleńców, w tym dzieci - niedoszli niemieccy „janczarzy XX wieku”; część ofiar pogrzebano na pobliskich cmentarzach. Prace poszukiwawcze BPiI IPN pomogą przywrócić im tożsamość i pamięć.

BPiI IPN, 06.07.2026 r.

[Poprzedni Strona](#)

Katowice

Poszukiwania